

Становище на администрацията на Министерския съвет

Съгласуването се извършва на основание чл. 21, ал. 5 от Закона за нормативните актове

Проект на акт:	Вид оценка:	Частична
Закон за изменение и допълнение на Закона за водите	Становище по ред:	Единствено съгласуване
	Номер и дата:	x _____
	В отговор на №:	95-00-3778/15.08.2025 г.
	Институция:	Министерство на околната среда и водите
Диспозитив:	Съгласува с препоръки	
Основание:	Чл. 30б, ал. 3, т. 2, б. „а” от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация	

I. Относно раздел 1 „Проблем/проблеми за решаване”

В т. 1 липсва ясно дефиниран проблем. В т. 1.1 са посочени два различни проблема: сложни и продължителни процедури по разрешителните и регистрацията на водоземни съоръжения, както и проблем с минералните води, свързан с липсата на възможност за удължаване на 25-годишния срок за ползване от общините и отсъствието на ясен механизъм за връщане на находищата.

За по-голяма яснота препоръчваме тези проблеми да бъдат представени като отделни, например Проблем 1 и Проблем 2, тъй като засягат различни аспекти на Закона за водите – единият е свързан с административната тежест като цяло, а другият – с конкретния режим за минералните води. В т. 1 следва да бъде формулиран кратко и ясно всеки проблем, а в т. 1.1 – 1.3 те да се изложат подробно, подкрепени с конкретика, данни и примери.

В тази връзка считаме, че в раздела трябва да бъдат изложени подробно проблемите по отношение на констатираните забавяния, допълнителни разходи и административна тежест за земеделските стопани, както и посочване на дублиращи се документи. За по-убедително представянето е необходимо да бъдат добавени числови стойности и данни, като например:

- Средна продължителност на процедурите за издаване на разрешително и свързаните с тях затруднения;
- Оценка на административните разходи за водоползвателите (например, брой посещения в администрацията, време за събиране на документи);
- Броят на находищата на минерални води по приложение № 2 към чл. 14, т. 2 и на колко общини са предоставени за управление и ползване;

- Приблизителен брой постъпили предложения от заинтересовани страни (напр. земеделски асоциации) за облекчаване на режимите през последните години и др.

В тази връзка предлагаме разделът да бъде допълнен с конкретни количествени данни, които да обосновават ясно необходимостта от промени.

II. Относно раздел 2 „Цели”

В раздела не са формулирани ясно, конкретно и измеримо цели, което затруднява проследяването на връзката между установения проблем, предложените нормативни решения и очакваните резултати. Настоящите формулировки са твърде обобщени и не позволяват еднозначно разграничаване между цели, мерки и очаквани ефекти.

Необходимо е целите да бъдат представени поотделно (например Цел 1, Цел 2 и т.н.) и в последствие така да бъдат разгледани и в раздел 5 от оценката. Описанието на целите следва да е в същата последователност както формулираните в Раздел 1 проблеми. Те следва да се дефинират така, че да позволяват проследимост и оценка на изпълнението им, като се използват качествени и количествени индикатори. Вместо общи формулировки като *„облекчаване на административната тежест“*, целта може да се формулира в измерим вид, например *„намаляване на средния срок за издаване на разрешителни за водовземане с ... % до 20 г.“* или *„намаляване на броя на документите за регистрация на водовземни съоръжения с ... %“*.

В раздела следва да бъдат включени конкретни измерими параметри и индикативен график. Това ще превърне общите намерения в ясни и проследими цели, което е ключово за реалната оценка на въздействието.

Абзаци втори, трети и четвърти нямат отношение към целите и препоръчваме да отпаднат. Така например в абзац втори се посочва очакван ефект.

III. Относно раздел 3 „Заинтересовани страни“

Разделът се нуждае от ревизиране и редактиране, тъй като заинтересованите страни са представени твърде обобщено, а част от включените текстове не са релевантни за този раздел. Текстът от абзаца започващ с думите *„С новата разпоредба на § 2 се дава яснота...“* до края на раздела, поради което препоръчваме да отпадне.

За да бъде разделът по-точен и пълен, е необходимо да се разшири обхватът на заинтересованите страни. Освен вече посочените, следва да се добавят неправителствени организации, които имат роля в наблюдението и опазването на водните ресурси и чието участие в обществените консултации е важно, както и ВиК операторите, които ще бъдат пряко ангажирани с новите процедури и ще предоставят информация по служебен ред на Басейновите дирекции.

Необходимо е също така за всяка група да се посочи ориентиран обхват на засегнатите страни, доколкото това е възможно. Така например, при бизнеса и предприемачите става дума за значителен брой водоползватели, включително голям дял земеделски стопани и предприятия, регистрирани в различни регистри. Сред държавните и общински органи следва да се отчетат всички басейнови дирекции и регионални инспекции, широк кръг министерства и

агенции, както и всички общини, които ще бъдат засегнати. Гражданите, като крайни потребители на произведената продукция, представляват многобройна и разнородна група.

Включването на тези допълнения ще позволи разделът да представи по-пълна и точна картина на заинтересованите страни и ще даде по-реалистична основа за оценка на въздействието върху бизнеса, включително по отношение на малките и средните предприятия и административната тежест, което е и целта на този раздел от оценката.

IV. Относно раздел 4 „Варианти на действие. Анализ на въздействията“:

Описанието на вариантите е непълно, а представеният анализ е прекалено общ и не съдържа достатъчно конкретика и количествени данни, което е основно изискване за този раздел. Необходимо е текстът да бъде прецизиран, така че да се разграничат ясно значителните от второстепенните въздействия и да се даде конкретна информация за ефектите върху малките и средните предприятия (МСП) и административната тежест.

Вариантите следва да бъдат подробно изложени в частта „Описание“. В момента липсва информация в тази част за Вариант 2.

По отношение на Вариант 1 „Без действие“ е нужно да се включи описание на действащите правни норми, процедури, срокове и изисквания. Аргументацията трябва да съдържа и конкретни отрицателни въздействия върху заинтересованите страни. За бизнеса това означава продължаващи загуби на време и средства поради сложните и бавни процедури; за земеделските стопани – затруднения при навременното напояване с риск от загуба на реколта; за общините – запазване на правната несигурност при управлението на минералните води, която възпрепятства дългосрочни инвестиции и създава риск за прекъсване на обществени услуги като балнеолечението. Твърдението, че „не са идентифицирани преки въздействия“ е некоректно, тъй като именно МСП, особено в земеделския сектор, са най-силно засегнати от административната тежест. Също така не е вярно, че „няма“ административна тежест – такава съществува и остава непроменена при варианта „Без действие“.

По отношение на Вариант 2 в частта „Описание“ трябва да се представят подробно предлаганите промени. Анализът на въздействията следва да бъде обогатен с конкретни примери. В икономически план трябва да се подчертае, че намаляването на административната тежест ще доведе до по-ниски разходи за бизнеса, особено за МСП и земеделските стопани, ще насърчи инвестиции в напояването и ще осигури правна сигурност за общините при управлението на минералните води. Социалните въздействия се изразяват в по-бърз достъп до вода за напояване, подпомагане на селското стопанство и гарантиране на обществени услуги, свързани с минералните води. Екологичните ефекти включват по-ясни режими и засилен контрол, които ще доведат до по-ефективно и устойчиво използване на водните ресурси. Твърдението, че „не са идентифицирани преки въздействия върху МСП“, също е невярно – предвидените промени са насочени именно към тях и се очаква да имат положителен ефект чрез спестяване на време и средства. За да се подкрепи изводът за намаляване на административната тежест, следва да се посочат очаквани количествени резултати, например процент на съкратена документация или намален среден срок за процедурите.

Твърдението, че не се очакват отрицателни въздействия, също е неаргументирано. Дори минимални, рискове съществуват. Например за административните структури са необходими допълнителни ресурси и време за адаптиране на информационните системи и персонала към новите режими. Освен това въвеждането на уведомителен режим крие риск от злоупотреби и неспазване на правилата за водоползване, което изисква засилен контрол.

В анализа се открояват и противоречия. От една страна, е посочено, че се въвежда облекчен режим с цел намаляване на административната тежест, а от друга страна се предвиждат изисквания, които на практика представляват разрешителен режим. Това следва да бъде изяснено и обосновано.

Разделът трябва да бъде преработен изцяло чрез по-детайлен и обективен анализ на въздействията, ревизия на неверните твърдения за МСП и административната тежест, допълване с конкретни примери и количествени данни както за положителните, така и за отрицателните ефекти, както и идентифициране на потенциални рискове и предизвикателства при прилагането на Вариант 2. Анализът на въздействията следва да бъде обогатен с качествена и количествена оценка на очакваните ефекти по основните направления – икономически, социални и екологични, както и върху държавните институции и бизнеса, особено по отношение на МСП. Необходимо е също ясно да се обоснове по какъв начин се намалява административната тежест, предвид въвеждането на нови процедури, регистри и режими.

В раздела се посочва декларативно, че измененията водят до облекчаване на административната тежест. Необходимо е подробно да се опише по кой проблем, за каква процедура и в какво се състои облекчаването.

В този раздел следва да се опише и възникващата допълнителна административна тежест от въведения с § 2 нов регулаторен режим, а именно разрешително за водовземане от язовири – публична общинска собственост. Обръщаме внимание, че предложението условията и редът за използване на водите и водните обекти да се определят с наредба не съответства на принципа, заложен в чл. 4, ал. 2 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност, според който всички изисквания, необходими за започване и осъществяване на дадена стопанска дейност, както и за извършване на отделна сделка или действие, следва да бъдат уредени със закон. В тази връзка чл. 41а следва да бъде преработен и допълнен, като се опишат условията и редът за използване на водите и водните обекти по ал. 1, сроковете, изискванията и документите, необходими за издаване на разрешително за водовземане и ползване. Необходимо е също да се предвиди възможност за отстраняване на нередовности. В новият режим съществена административна тежест представлява изискването издаденото разрешително да бъде предшествано от решение на общинския съвет, за което също няма процедура и срок.

Следва да се опише и административната тежест, произтичаща от § 7, с който се изисква предоставяне на голям брой документи. Посоченият в § 7 режим по същество не е уведомителен, а разрешителен. Въведените изисквания за представяне на документи и информация, извършването на преценка от страна на директора на басейновата дирекция, едномесечният срок за произнасяне и издаването на писмено уведомление с конкретни условия, при които може да се

извърши водовземаването, представляват класически елементи на разрешителна процедура. Допълнителните изисквания за техническа документация и съгласие на собственика на съоръженията, както и предвиденото заплащане на такси, допълнително потвърждават, че се касае за административен контрол по разрешителен ред. В този смисъл определянето на режима като „уведомителен“ е подвеждащо и не съответства на правната му същност. Ако целта е действително да се въведе уведомителен режим, то следва да отпаднат изискванията за предварителна преценка и одобрение от страна на администрацията и да се предвиди единствено подаване на информация за вписване в публичния регистър. В противен случай, ако се запазят настоящите разпоредби, правилното и последователно решение е, режимът да бъде уреден изрично като разрешителен.

Значителна административна тежест представлява и въведеното с § 8, чл.60, ал.13, т.6 нов документ - становище от ВиК оператора – тъй като липсва срок, в който операторът е длъжен да изготви и предостави становището. Липсата на изрично уреден срок може да доведе до забавяне на процедурата и до невъзможност за спазване на изискването. За да се гарантира навременно изпълнение и предвидимост за заявителите, следва да се включи текст, който да обвърже ВиК оператора със задължение да издаде становището в определен срок.

V. Относно раздел 5 „Сравняване на вариантите:”

Констатираме фундаментално несъответствие между целите, формулирани в Раздел 2, и тези, посочени в Раздел 5. Целите в Раздел 5 са значително по-конкретни и измерими, докато в Раздел 2 са представени в твърде общ вид. Например, в Раздел 2 е включено „облекчаване на административната тежест“, а в Раздел 5 това е детайлизирано като „Цел 4: Намаляване на административната тежест чрез ограничаване обхвата на изискуемите документи“ и „Цел 7: Облекчаване на режима за регистрация“. Освен това в Раздел 5 са формулирани цели, които не произтичат от идентифицираните проблеми в Раздел 1. Така например, „Цел 5: Подобряване на контрола“ няма пряка връзка с основния проблем, дефиниран в Раздел 1 – „сложни и продължителни процедури“, а представлява отделна посока на въздействие.

За да се гарантира логическа последователност и проследимост, е необходимо преформулиране на целите в Раздел 2 така, че те да кореспондират със специфичните и конкретни цели в Раздел 5. Също така е уместно в Раздел 1 да се включи информация за проблемите, които съответстват на всички седем цели от Раздел 5, така че всяка цел да има ясно очертан проблем и съответно решение. Това ще осигури вътрешна съгласуваност на оценката на въздействието и ще улесни проследяването на логическата верига „проблем – цел – решение“.

При сравняването на целите в таблицата предлагаме да се използва само обозначението „Цел 1, Цел 2“ и т.н., без изписване на пълния текст, с оглед по-голяма прегледност.

VI. Относно подраздел 6.1. „Промяна в административната тежест“

Необходимо е да се ревизира т. 6.1, тъй като в нея са включени неточни текстове. Въздействията върху МСП не следва да се разглеждат в тази точка, а твърдението, че „приемането на ЗИД на ЗВ няма пряка административна тежест за всички физически и юридически лица, а би се отразил само на лицата, имащи стопански интерес към осъществяване на дейността“, е некоректно. Препоръчваме информацията да бъде редактирана с ясна преценка дали и в каква

степен се намалява административната тежест за бизнеса и земеделските стопани, включително малките и средните предприятия. Необходимо е да се аргументира кои изисквания при предоставяне на услугите или при вписване в регистрите водят до намаляване на административната тежест и какви действия предполагат (например регистрация, подаване на информация, контролни проверки). Следва да бъде изготвена обективна оценка на административната тежест.

VII. Относно извършване на последваща оценка на въздействието:

За осигуряване на проверката на съотношението между формулираните цели и постигнатите резултати е необходимо в заключителните разпоредби на законопроекта да бъде посочено в какъв срок ще бъде извършена последваща оценка на въздействието на закона и кой е компетентният орган, който ще организира нейното извършване.

* Съгласно чл. 17 от Наредбата за обхвата и методологията за извършване на оценка на въздействието, изводите и относимата информация от извършената частична предварителна оценка на въздействието се включват във финансовата обосновка по чл. 35, ал. 1, т. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация.

** При съгласуването по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация кръгът от въпроси, проблеми и решения, разгледани в оценката на въздействието се съпоставя с кръга от въпроси, засегнати в проекта на нормативен акт.

*** На основание чл. 30б, ал. 4 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо окончателната оценка на въздействието да бъде съобразена с препоръките от становището.

**** На основание чл. 85, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация е необходимо това становище да бъде публикувано заедно с преработената оценка на въздействието и проекта на акт при обществените консултации, провеждани в изпълнение на Закона за нормативните актове.

И. Ф. ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ

„КООРДИНАЦИЯ И МОДЕРНИЗАЦИЯ НА АДМИНИСТРАЦИЯТА“ В АДМИНИСТРАЦИЯТА НА МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

(Съгласно Заповед № Н-1209 от 25.07.2025 г.)

Х _____

АЛЕКО ДЖИЛДЖОВ